

Jezuïeten

IN MEMORIAM
JEZUÏETEN UIT VLAANDEREN

NOVEMBER 2013

VOORWOORD

Onze God schrijft met elk mens een persoonlijk verhaal.
AMDG

De volgende medebroeders mogen hiervan getuigen:

Pater Walter PILLEN (1924 - 2012) *pagina 3*

Pater William MISSIAEN (1921 - 2013) *pagina 5*

Pater Stefaan VAN WINCKEL (1920 - 2013) *pagina 7*

Pater Vincent FERRANT (1949 - 2013) *pagina 9*

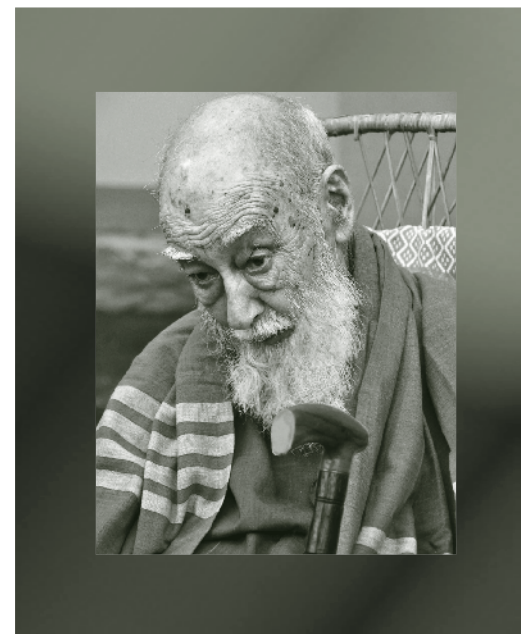
Pater Frans MARTENS (1920 - 2013) *pagina 11*

Broeder Maurice VERMEIREN (1931 - 2013) *pagina 13*

Pater Antoon BAERT (1926 - 2013) *pagina 15*

Pater Piet DE COCK (1930 - 2013) *pagina 17*

Pater **Pieter Paul Van Nuffel** is overleden op 3 september 2013 in Ranchi, India. Zijn nagedachtenis werd op bijzondere wijze gevierd in Aalst op 12 oktober 2013. Pater Van Nuffel zal in de volgende jaargang van In Memoriam herdacht worden.

Pater WALTER PILLEN (1924-2012)

Walter Pilleen werd geboren op 14 juli 1924 te Brugge, Sint Kruis. Zijn vader was wisselagent. Walter had twee jongere broers die hem overleefd hebben. Hij volgde de Latijns-Griekse humaniora aan het Sint-Lodewijkscollege te Brugge waar hij afstudeerde in 1943. Meteen daarna, op 4 augustus, trad hij in bij de jezuïeten. Na de twee jaar noviciaat in Drongen heeft hij daar nog één jaar de colleges van het zogenaamde Indisch junioraat gevolgd. Reeds in 1946 vertrok hij naar India om daar de studie van de filosofie aan te vatten in Shembaganur. De dingen konden toen heel

vlug gaan. Zijn roeping om zich in dat verre, vreemde land in te zetten als missionaris moet bij hem al vroeg vastgestaan hebben. Op die roeping, en op al de uitdagingen en verantwoordelijkheden die ze heeft meegebracht, is hij ingegaan met wat sommigen zijn Brugse stijfhoofdigheid en anderen zijn vasthoudendheid zouden noemen.

Eerst diende hij nog enkele jaren voorbereiding te doorlopen. Na zijn studie filosofie besteedde hij een jaar aan de studie van het Hindi (Ranchi, 1949-1950). Hij had aanleg voor talen. Die aanleg zou later nog duidelijker blijken: hij zou befaamd worden om zijn uitstekende kennis van het Kurukh, de inlandse taal in de streek waar hij tientallen jaren werkzaam zou blijven. Maar zo ver was hij toen nog niet. Eerst liep hij nog enkele jaren stage als leraar in Gumla en Ranchi (1950-1953) en werkte hij zijn studie van de theologie af in Poona (1953-1957). Na zijn derde jaar theologie werd hij, zoals gebruikelijk, priester gewijd door Mgr. D'Souza. In 1957 vinden wij hem terug in het parochiewerk van Samtoli (tot 1962) en daarna, tot in 1964, in Gumla waar hij tevens pastoor en overste was.

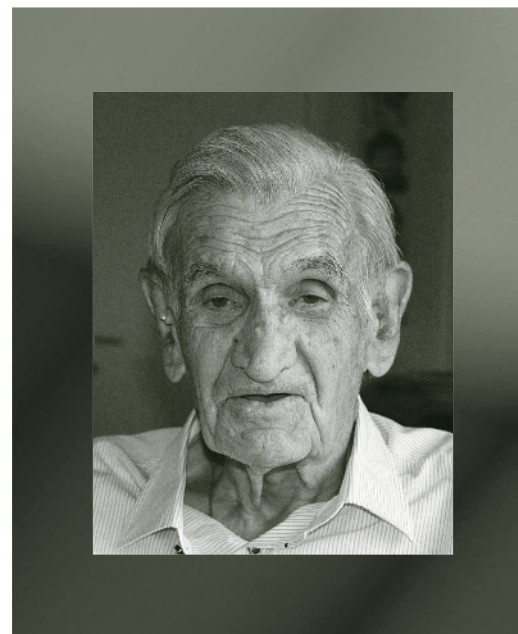
In 1964 kwam dan de beslissende wending. Hij was al vertrouwd met Tongo als pastoor en als overste. In 1964 werd hij daar echter belast met de oprichting en daarna met het beheer van een school voor catechisten. Dat is zijn levenswerk geworden. Hij bleef er werkzaam tot in 1999. De school werd een groot succes, althans zo lang hij er de verantwoordelijkheid voor droeg.

De omringende bisdommen vertrouwden er hun toekomstige catechisten aan toe omdat zij er een gewaardeerde opleiding kregen ook in kerkmuziek. Walter zong zelf goed en graag en deelde zijn enthousiasme mee aan anderen. En niet te vergeten: ook voor de echtgenotes van zijn studenten werd goed gezorgd. Zij genoten er van een opleiding tot allerlei huishoudelijke en ook pastorale taken. In onze hedendaagse oren klinkt dat niet bijzonder ambitieus, maar toen en daar was dat bijzonder nuttig en vooruitstrevend.

Walter was graag in Tongo en is er lang gebleven. Van Ranchi, het grote centrum van de streek en van de missie, had hij daar-entegen een uitgesproken afkeer om redenen die van hieruit moeilijk te achterhalen zijn. Niettemin moest hij vanwege problemen met zijn gezondheid in 1999 naar daar terugkeren, naar het grote Manresa House. Hij bleef er tot in 2002 om dan opnieuw Tongo op te zoeken. Daar is hij nog een aantal jaren druk bezig gebleven met allerlei pastorale taken. In 2012 moest hij zich echter schikken in het onvermijdelijke. Hij was ondertussen 88, wat zelfs voor onze taaie Vlaamse missionarissen in India een hoge leeftijd is. Nog twee jaren en hij zou, samen met vele anderen, zijn jubileum van 50 jaren in Tongo mogen vieren. Waarom daar niet op hopen? Ondanks zijn kromme rug bleef hij levenslustig, met zin voor humor en beziel door een grote pastorale zorg. Maar, zoals men zegt, het heeft niet mogen zijn. Hij heeft onderschat hoezeer

zijn gezondheid bedreigd werd door een hartkwaal.

Op 31 oktober 2012 is hij tijdens een privé misviering aan het altaar bewusteloos gevallen. Men heeft hem nog ijlings naar een missiehospitaal in de omgeving van Ranchi gevoerd. Maar dat mocht niet baten. Hij is er rustig overleden op zaterdag 3 november. Zijn lichaam werd terug naar zijn geliefde Tongo gebracht, 150 kilometer verder, en daar begraven in het bijzijn van vele, vele dankbare mensen. Nu blijven er nog negen Vlaamse jezuïeten over in de streek van Ranchi. In 1966 waren dat er 125. Maar de aflossing door Indische medebroeders is verzekerd.

Pater WIM MISSIAEN (1921-2013)

Wim Missiaen werd geboren in Wielsbeke, West-Vlaanderen, op 12 april 1921, in een diepgelovig gezin dat uiteindelijk acht kinderen zou tellen. Wim was de vierde in de rij. Na acht jaren in lokale scholen stapte hij over naar de Latijns-Griekse humaniora van het Heilig-Hartcollege van Waregem. Tijdens zijn laatste jaar gaf hij te kennen dat hij jezuïet wilde worden. Dat viel niet meteen in goede aarde bij zijn leraar die hem liever de weg had gewezen naar het Groot Seminarie van Brugge. Maar Wim dreef zijn "trotse kop" (citaat van de leraar) door. Intreden bij de jezuïeten was echter in

de oorlogsomstandigheden van mei 1940 niet zo gemakkelijk. Hij wist zich echter bij de novicen te voegen die op weg waren van Drongen naar Parijs, Toulouse, Montauban. Daar is op 30 mei zijn noviciaat begonnen. Hij keerde in augustus terug naar ons land. Tijdens zijn vormingsjaren volgde hij een erg beweeglijk parcours. Voor deze jonge man die van meet af aan missionaris wilde worden eerst natuurlijk het Indisch juni-orat te Wépion. Daar had hij het geluk begeleid te worden door Pater Johanns, een groot kenner van India en een diep spiritueel man. Daarna drie jaren filosofie in het Leuvense, onderbroken door een stage in het college Albert I in het toenmalige Leopoldstad, nu Kinshasa. De periode van 1950 tot 1954 besteedde hij aan de vier jaar theologie waarna hij eindelijk het lang verhoopte visum voor India kreeg.

Het is niet gemakkelijk de werkzaamheden van Wim in de streek van Ranchi samen te vatten. Hij is altijd zeer beweeglijk gebleven, zowel qua standplaatsen als qua functies die hij vervulde. Maar ruwweg, zo zegt hij zelf, is hij in een eerste periode vooral werkzaam geweest in onderwijsinstellingen voor de lokale bevolking en in vormingshuizen voor jonge jezuïeten. Van 1957 tot 1965 in het Manresa House van Ranchi als directeur en econoom van de apostolische school en als geestelijke leider van de jonge medebroeders. In 1965 in het college van Ranchi en in 1968 in dat van Kunkuri. Daar ontpopte hij zich aanvankelijk tot een strenge en later tot een milde directeur en

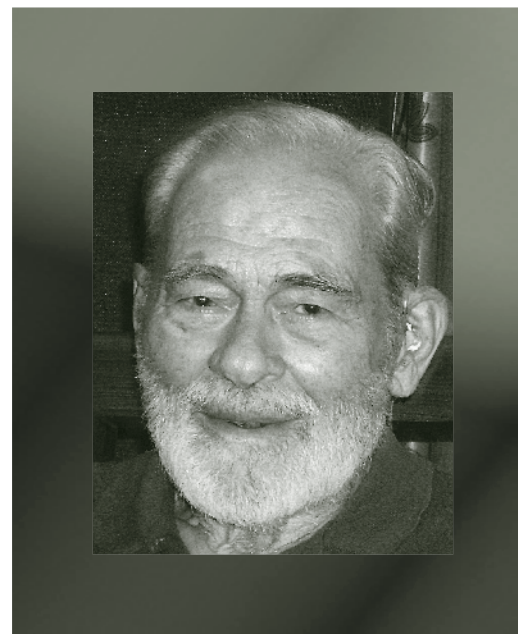
prefect. In 1973 terug naar Ranchi waar hij rector werd van het universitair college Saint Albert. In 1973 werd hij dan regionaal overste van Raigarh-Ambikapur het jaar daarop omgedoopt tot Madhya-Pradesh en dat tot 1985. Inderdaad, een in alle opzichten beweeglijk parcours.

Zijn levensloop nam echter een nieuwe wending en bereikte, naar zijn eigen aanvoelen, zijn hoogtepunt, toen hij in 1986 pastoor werd in de schamele dorpen van het verre binnenland, bij de Dalit, de kastelozen. Dat was zijn eigenlijke roeping. Voor hen heeft hij scholen gebouwd en recht gehouden. Immers het onderwijs was de weg bij uitstek naar hun sociale en culturele ontvoogding. Voor hen is hij een pastoor geworden die hun leven wilde delen, die hun inlandse talen heeft geleerd. Hij zocht hen op met zijn motorfiets of zelfs met een gewone fiets, vele kilometers over onooglijke wegeltjes. Op zijn 64e is hij tot zijn verbazing nog een echte veldrijder geworden.

Ondanks die haast rusteloze activiteit is hij tot op het laatst een beminnelijk en vroom man gebleven die goed en geestig over allerlei kon meepraten. Maar zelfs in India nemen de krachten af van een taaie West-Vlaming die de tachtig voorbij is. In 2007 werd hij voor verzorging opgenomen in Bilaspur en in 2011 in Namna. Daar is hij vredig gestorven op 6 februari 2013 toen hij al 91 was. Voor zijn uitvaart kwam een bus met gelovigen uit Mahupali, 300 km verderop. Samen met vele anderen wilden zij hun dankbaarheid uitdrukken. In Mahu-

apali was hij nog met een nieuwe missie begonnen toen hij al 78 was.

Op zijn jubileum van vijftig jaar priesterschap had hij een toespraak gehouden met deze passage: "La grande tristesse de ne pas être un saint. Ik had zo veel meer kunnen doen, alles veel beter kunnen doen, meer overgave aan de Heer, een meer sobere levensstijl, meer begaan zijn met de armen en de kanslozen, ..." Natuurlijk had hij gelijk. Maar dat is niet wat de vele mensen dachten die zijn uitvaart meemaakten.

Pater STEFAAN VAN WINCKEL (1920-2013)

Stefaan Van Winckel werd geboren in Lokeren op 21 augustus 1920 als derde in een gezin met zeven kinderen. Zijn vader was nijveraar en actief in de verzekeringen. Dat heeft in de latere bezigheden van Stefaan sporen nagelaten, al heeft hij dat misschien zelf niet beseft. In 1932 begon hij aan de Latijns-Griekse humaniora in het Sint-Lodewijkcollege van Lokeren om die studie in 1934 verder te zetten in het Onze-Lieve-Vrouwecollege van Dendermonde. Hij treedt in te Drongen. Heeft zijn roeping tot het missiewerk in India al vroeg vastgestaan? In tegenstelling tot wat men zou ver-

wachten heeft hij zijn junioraat in Drongen gewijd aan de klassieke filologie en niet aan Indische studies. Filosofie heeft hij wegens de oorlogsomstandigheden gestudeerd op verschillende plaatsen: o.a. in Turnhout en Namen. Gewoongetrouwd liep hij na zijn filosofie enkele jaren stage als surveillant en leraar in de colleges van: Aalst, Turnhout en Brussel.

Maar daarna ging het snel. Op 13 februari 1946 vertrok hij naar India en besteedde er zijn eerste jaar aan de studie van het Hindi. Zijn jaren als theologiestudent, van 1948 tot 1952, bracht hij door in Poona. Op 21 november 1950 werd hij in Kurseong tot priester gewijd. Zijn derde proefjaar volgde in 1952-1953.

Zijn eerste volwaardige opdracht kreeg hij in 1953: hij werd minister in het college van Hazaribagh. Dat was een voorteken van wat zou volgen. Eerst was er nog het interludium van een bijkomend jaar taalstudie. Daarna werd hij procurator in Poona. In 1957 kreeg hij dezelfde functie toegewezen in het universitaire Saint Xavier's College van Ranchi. Op die plaats en in dat soort functies is hij gebleven tot hij in 2005 op rust ging. Nu eens was hij econoom, belast met het financiële beheer, dan weer minister, belast met de materiële zorg voor de gemeenschap en/of van de universitaire faculteit; een heel belangrijke dienstverlening aan zijn confraters en aan vele andere mensen, iets voor een man waarop men kon vertrouwen.

Trouwens, Stefaan was ook buiten zijn

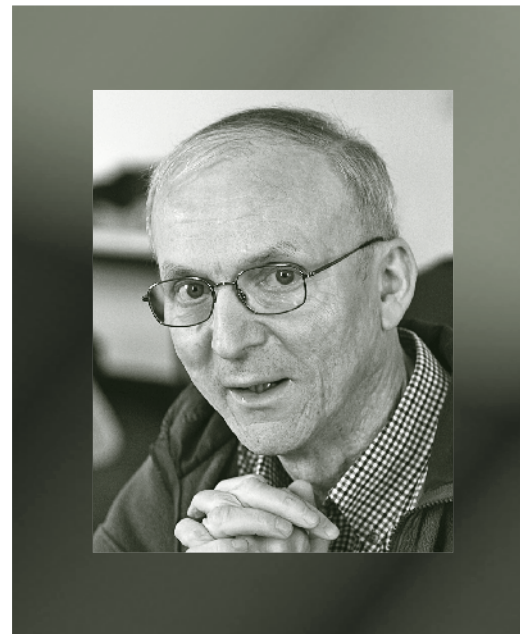
functies een stille kracht voor zijn gemeenschap. Hij was een opmerkelijk trouw en nauwgezet religieus. Bij het begin van ieder jaar ondertekende hij een papier met het gebed: "Ik ben een instrument in uw hand. Doe met mij zoals U wenst, naar uw plan. Schenk me leven of dood, gezondheid of ziekte, eer of vernedering. Hier ben ik, Heer." Hij was tevens een bekwaam beheerder. Aanvankelijk kende hij niets van boekhouden, ondanks het feit dat zijn vader een nijveraar was geweest. Hij heeft zich echter op eigen houtje het vak al gauw grondig eigen gemaakt. Hij kende aanvankelijk niets van computers maar heeft zich ook op dat punt de nodige kennis eigen gemaakt. Als het Saint Xavier's College nu een gezonde organisatie is, is dat in grote mate aan hem te danken.

Stefaan heeft zich overigens niet beperkt tot administratieve taken in het grote huis van Ranchi. Hij is weliswaar nooit parochiepriester geweest, maar hij heeft niettemin op zijn motorfiets zowat alle, ook de verst afgelegen parochies van de Ranchi missie bezocht en overal waar het nodig was zijn diensten aangeboden. Zelf totaal onbaatzuchtig en onthecht, heeft hij ook vele individuen geholpen, arme mensen, behoeftige leden van het dienstpersoneel. De zieke jezuïeten in het naburige Manresa House bezocht hij iedere dag. Hij was veel meer dan een goede beheerder van materiële zaken.

De Cultuur met een grote C, schonk hij een plaats in zijn eigen leven en rondom zich.

In zijn vrije tijd las hij, luisterde hij naar klassieke muziek, bekeek hij klassieke films. Geen wonder dat hij aanzien werd als een wijs raadgever en in de stad met vele hoog opgeleide mensen kon praten over hun leven en hun werk. Vele vrienden had hij en geen vijanden.

Zes en vijftig jaren, totdat hij in 2005 op rust ging, heeft hij in Saint Xavier gewoond en gewerkt. Zijn overlijden op 26 februari 2013 zal er, zo vreest men, een moeilijk te vullen leemte achterlaten. Hij zal er ook, dat weet men, een grote herinnering nalaten. Velen zullen zijn graf bezoeken op het kerkhof van Ranchi/Kantatoli.

Pater VINCENT FERRANT (1949-2013)

Vincent Ferrant werd geboren te Wilrijk op 14 juli 1949 als vierde in een gezin met zes kinderen. Hij volgde de Latijns-Griekse humaniora in het college van Westmalle en studeerde van 1968 tot 1972 Romaanse filologie aan de Universitaire Faculteiten Sint Ignatius te Antwerpen en aan de KU-Leuven. Deze studie rondde hij af met een jaar Portugese taal en cultuur in Lissabon. Vervolgens was hij gedurende 5 jaren leraar Frans in zijn vroegere college in Westmalle en van 1978 tot 1980 in het jezuïetencollege te Aalst. In 1980 trad hij in het noviciaat dat toen gevestigd was in Oudergem.

Na 5 jaar theologie aan de KU-Leuven werd hij priester gewijd op 20 december 1986. Ondertussen had hij een tweede roeping ontdekt in zijn religieuze roeping. De eerste kiemen waren al vroeg gezaaid. Was zijn vader geen arts? Nochtans kwam deze tweede roeping voor hem als een verrassing. Tijdens zijn noviciaat was hij voor stage naar het Xaveriusziekenhuis van Brugge gezonden. Dat was niet zijn eigen eerste keuze. Hij had aanvankelijk een grote angst om mensen te benaderen in hun aftakeling, in hun gebrokenheid, in hun sterven. Nochtans heeft hij daar zijn roeping van ziekenhuispastor gevonden. Als jonge priester werd hij adjunct-aalmoezenier, een term waarvan hij niet hield, in het Sint-Jansziekenhuis te Brussel. Van 1988 tot 2012 is hij onafgebroken ziekenhuispastor gebleven, met bijzondere aandacht voor kankerpatiënten en met opzet in een niet-confessionele of beter, inter-levensbeschouwelijke instelling. Om ook daar, in dialoog met andere levensbeschouwingen, te pleiten voor een geestelijke, meer dan louter medische begeleiding van mensen die bij langdurige ziekte en groeiende vereenzaming zichzelf tegenkomen. Om daar Gods aanwezigheid enigszins zichtbaar te maken.

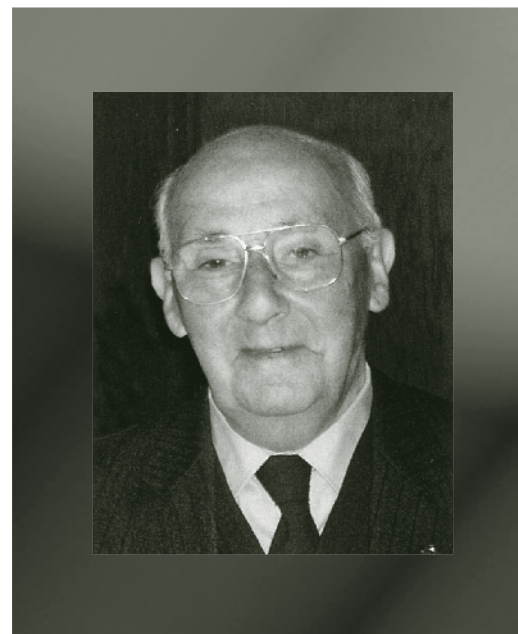
Daarnaast heeft hij nog andere verantwoordelijkheden opgenomen, in de Sociëteit en in het aartsbisdom. Hij is overste geweest van de Arrupe gemeenschap in Brussel en een goede gezelschap voor zijn confraters. Van 1994 tot 2008 was hij verantwoordelijke

voor de gezondheidpastoraal van het Vicariaat Brussel en daardoor lid van de vicariale raad en raadgever van de hulpbischof. Hij engageerde zich in de Portugese gemeenschap van Sint-Gillis waar hij tot op het laatste een gewaardeerde pastor bleef. Maar wij zullen hem ons bovenal herinneren als de pastor van de zieken. Aan hen was zijn eerste aandacht gewijd. Om hen omringde deze belezen man zich met de lectuur van grote geestelijke en theologische schrijvers. Gedurende al die jaren van intense pastorale ziekenzorg is hij blijven lezen, nadenken en bidden. Van zijn ervaringen en inzichten heeft hij ook mondeling en schriftelijk getuigenis afgelegd door middel van conferenties en artikels. Zijn gevoeligheid voor de ervaringen van zieken was goed doordacht.

In 2012 ging Vincent met pensioen als ziekenhuispastor. Was het voor hem tijd om wat anders te doen? Velen hebben zich afgevraagd welke keuze hij zou maken. Wij zullen helaas nooit weten of hij een nieuwe weg wilde inslaan en zo ja, welke. Er werd hem een sabbatperiode gegund in Porto, Portugal. Daar ondervond hij de eerste tekenen van een ernstige hersenkwaal. Vier niet te bereiken tumoren lieten weinig hoop. Van een verzorger werd hij plots een verzorgde, in het Sint-Jansziekenhuis van Brussel, daarna in de infirmerie van Heverlee. Zelfs voor hem was die overgang bruusk en hard. Het besef van de onontkoombaarheid van het lijden had hem in de loop van de jaren meer en meer sprakeloos

gemaakt. Nu werd hij in de strijd met zijn eigen lijden heen en weer geslingerd tussen verzet en overgave. De uitdaging van het eigen lijden greep nog dieper in dan het lijden van anderen. Naar eigen zeggen heeft hij zich toen laten inspireren door twee uitspraken van Jezus aan het kruis: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?" en "In uw handen beveel ik mijn geest". Dat waren ook de woorden die hij bespeurd had achter de woorden van vele zieken.

Hij overleed zachtjes in de Heer op 5 mei 2013, omringd door zijn familie en zijn gemeenschap. Vele mensen zullen zijn beeld en voorbeeld voor ogen houden, zoals bleek tijdens zijn druk bijgewoonde uitvaart. Hijzelf zal nu eindelijk zijn God mogen zien, niet meer in een wazige spiegel, maar van aangezicht tot aangezicht.

Pater FRANS MARTENS (1920-2013)

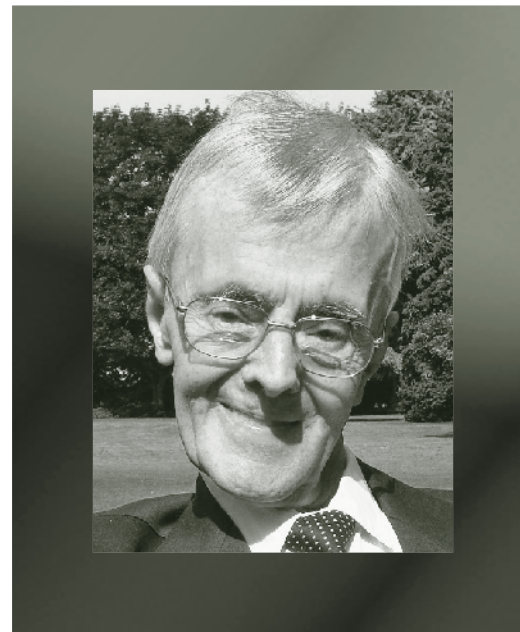
Frans Martens werd op 26 april 1920 geboren te Tielt, als tweede kind in een gezin van vier meisjes en twee jongens. Later vestigden zijn ouders zich te Boom. Frans volgde de Grieks-Latijnse humaniora op het college van Turnhout. In september 1937 trad hij in te Drongen waar hij zijn eerste geloften uitsprak in 1939. Daarop volgden 13 jaren studie: eerst twee jaren klassieke filologie (1941), gevolgd door drie licenties: in de filosofie (1944), in de moderne geschiedenis (1946) en in de theologie (1951). Hij werd tot priester gewijd op 24 augustus 1950. Het laatste proef-

jaar (1951 - 1952) bracht hij door in Firenze, in zijn geliefd Italië dat hij later vaak zou opzoeken met de bromfiets.

Frans heeft lang, heel lang in het middelbaar onderwijs gestaan. Om te beginnen als stagiair in Borgerhout (1944) en als klastitularis in Turnhout (1946 - 1947). Zijn eigenlijke loopbaan in het onderwijs heeft hij aangevat en afgesloten in het Xaveriuscollege van Borgerhout (van 1952 tot 1981), eerst even in het 3^e jaar en weldra in het 5^e jaar, als leraar poësis. Hij blijft in het geheugen van zijn leerlingen gegrift als een leraar uit de duizend. Legendarisch waren vooral zijn lessen over de Franse Revolutie. Nauwkeurig voorbereid waren die, met een schema uitgeschreven over de drie panelen van het bord en meeslepend voorgedragen. Die lessen liepen nog al eens uit zodat ze de daarop volgende les verdrongen. Zo iets zou niet passen in het regime van de huidige eindtermen. De directie heeft er iets op gevonden en heeft ze ingeroosterd net voor de speeltijd. Maar voor de leerlingen mochten ze nog langer duren. Trouwens, Pater Martens had zijn reputatie van ideale leraar niet enkel aan die lessen te danken. Hij genoot een natuurlijk gezag en hoefde zich nooit boos te maken, hoewel hij niet naliet de nodige bemerkingen te maken. Hij was een ware klastitularis die zich met gemak bewoog in vele vakken. Tegenwoordig zou men hem overgekwalificeerd noemen.

In 1981 ging hij vroegtijdig met pensioen als collegeleraar, tot teleurstelling van velen. Toen bleek echter dat hij even veelzijdig was buiten het collegewerk als erbinen. Hij heeft 16 jaar lang op zondagen hulp geboden aan parochies in Deurne en Borgerhout. Met de fiets, in weer en wind, tot op gevorderde leeftijd. Dat hij verrassende initiatieven nam, was al geweten. Was hij niet een aantal jaren de inspirerende proost geweest van OXACO, de basketbalploeg van leerlingen en oud-leerlingen van het college? Oxaco speelde toen in de hoogste afdelingen van de competitie. In 1981 kwam echter de grote wending: hij ging zich wijden aan de migranten uit Marokko die zich in talrijk in Borgerhout kwamen vestigen. Voor velen onder hen heeft hij behuizing en werk gezocht, hun papieren in orde gebracht. Hij werd een alom bekende figuur in de straten van de gemeente die hij met zijn fiets doorkruiste. Hij was een sociale dienst op zichzelf. Hij deed er alles voor om zich in die andere cultuur in te werken: hij liep zelfs stage als havenarbeider (toch wel iets te zwaar voor zijn gezondheid) en leerde Arabisch. In meer intieme kring kwam zijn fijnzinnigheid even duidelijk tot uiting, ongelooflijk vindingrijk als hij was in zijn attenties. Hij was een graag geziene gast op de samenkomsten van zijn familie. Hij was een wijze, nooit opdringerige maar toch gezaghebbende aanwezigheid in zijn eigen community. Medebroeders hebben een fijne neus voor de kleine kantjes van hun confraters.

Maar bij hem waren die nauwelijks te ontdekken. Ja, hij had sterke principes en dat liet hij zo nodig ook blijken. Maar altijd op een bemoedigende, fijngevoelige en zelfs humoristische wijze. Een stut en een steun was hij voor de gemeenschap van Borgerhout waarin hij meer dan zestig jaren verbleven heeft. Toen die naar Huize Capenberg in Boechout verhuisde was hij al 93 en fel verzwakt. Hij is er kort nadien overleden, op 25 mei 2013. De uitvaartplechtigheid vond plaats op een vrijdagmorgen in de eerder kleine kapel. Een kleinschalige maar intense viering. Velen betreuren dat ze er niet bij konden zijn. Deze man had immers iets van een heilige voor deze tijd.

Broeder MAURICE VERMEIREN (1931 - 2013)

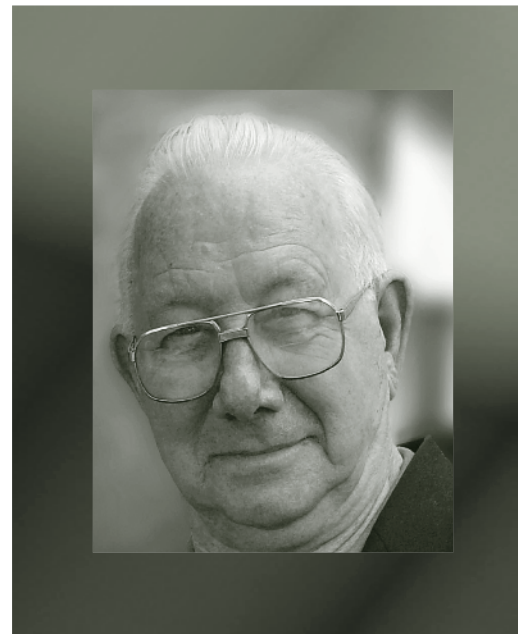
Maurice Vermeiren werd geboren te Kalken (Oost Vlaanderen) op 16 april 1931. Het gezin telde acht kinderen waarvan Maurice de vijfde was. Vader was kleermaker en overleed al vroeg, in 1941. Na zijn overlijden nam moeder, die ongeneeslijk ziek was, samen met haar vier jongste kinderen haar intrek in het weeshuis van de Zusters in Kalken. Ook zij overleed vroeg, in 1946. Maurice ging in 1947 werken in het Sint-Barbaracollege van Gent, bij broeder Hugo Lambrechts. In 1948 verhuisde hij voor een jaar naar Turnhout om daar op de apostolische school te verblijven en

op de vakschool de opleiding tot kleermaker te volgen. Wegens zijn broze gezondheid, een handicap die hij altijd met zich mee zou dragen, diende hij die opleiding op te geven. Ondertussen had hij al aan het kloosterleven gedacht. Eerst overwoog hij in te treden bij de Broeders van Liefde. Op het Sint-Barbaracollege leerde hij echter de jezuïeten kennen. Op 7 maart 1949 begon hij zijn kandidatuur in Turnhout om op 7 september van dat jaar in te treden in het noviciaat te Drongen. Daar zal hij heel lang blijven, tot in 2012, 63 jaren. Zijn enige verplaatsingen, op enkele uitzonderingen na, bestonden erin te verhuizen van de ene hoek van die grote "Oude Abdij" naar de andere. Hij heeft daar vele diensten bewezen, als een bescheiden, onmisbare en steeds nauwgezette medewerker. Hij was er eerst koster. Daarna reftermeester, een behoorlijke opdracht want er verbleef toen veel jong en minder jong volk in de Oude Abdij. Daarna opnieuw koster, hulpbibliothecaris en verantwoordelijke voor het linnen. Hij had vlugge vingers, wat hem goed uitkwam bij zijn werk in de sacristie en in de bibliotheek, bij het tikken van steekkaarten. Maar de meesten herinneren zich hem als portier, een functie die hij gedurende jaren heeft vervuld. Drie maanden heeft hij, voor zijn derde jaar, elders verbleven, namelijk in Mariëndaal, Nederland. Daar heeft hij Pater Smits van Waesberghe mogen ontmoeten, een "grote meneer" die zijn begeleider ("instructor") was, die hem heel goed verstond en die

steeds een heel goede vriend is gebleven. Op het vijftigjarig kloosterjubiläum van Maurice kon hij niet aanwezig zijn. Maar hij heeft hem toen een brief geschreven die een welgekomen getuigenis is van het innerlijk leven van zijn vriend Maurice. Want die leidde in Drongen een leven dat voor velen min of meer verborgen bleef. Zijn familie kende hem: zij waren hem bijzonder dierbaar en met hen heeft hij altijd sterke banden bewaard. Zijn huisgenoten kenden hem en hielden van hem als de confrater die trouw allerlei diensten bewees en die bijzonder trouw was aan de oefeningen van het geestelijk leven. En niet te vergeten: als een verwoede kaartspeler, van bridge nota bene. De mensen in de nabije omgeving van de abdij kenden hem omdat hij vele jaren portier is geweest en vele mensen zo met hem kennis konden maken. Er is de bekende anekdote van een fotokaartje dat door een confrater vanuit Lourdes gericht werd aan "Broeder Maurice, 9810, Belgique" (9810 was toen het postnummer van Drongen). Enkele dagen later kwam de postmeester van Drongen zelf naar de abdij, de kaart in de hand. Portiers zijn dikwijls beter gekend dan zij zelf beseffen.

Maurice heeft nooit gevraagd om te verhuizen, ook niet toen men hem die mogelijkheid aanbood. Of de kille, vochtige abdij voor zijn broze gezondheid de ideale plek was, valt te betwijfelen. Maar hij voelde er zich thuis. Hij had er het gezelschap van zijn confraters en ook van de vele novicen (en junioren) en van de derdejaars die toen de

abdij bevolkten. Het heeft hem pijn gedaan toen die uit Drongen weggingen. Maar er kwamen al gauw andere bezoekers: die van de volkshogeschool De Sirkel en die van het bezinningscentrum. Als portier had hij meer dan werk genoeg. Het was voor hem een grote klap toen de hele gemeenschap, verzwakt als ze was door de vergrijzing, verhuisde naar Heverlee. Daar heeft hij nog zowat één jaar geleefd, zwijzaam toekijkend op het komen en gaan in dat grote huis. Hij overleed vrij plotseling op 30 juli 2013. De ontroerende uitvaart volgde op 2 augustus.

Pater ANTOON BAERT (1926-2013)

Antoon Baert werd geboren op 23 januari 1926 in Aalst als oudste van zeven kinderen. Zijn ouders baatten een stoffenwinkel uit met enige reputatie. Aan zijn jonge jaren in een hechte familiekring en in een vanzelfsprekend katholieke omgeving heeft Toon zelf een brochure gewijd. Na zo vele jaren Afrika niet in een vlekkeloos Nederlands, maar wel in een levendige en trefzekere taal. Zou hij zelf geweten hebben dat hij zo goed kon schrijven? Daarin vernemen wij hoe hij actief was in de jeugdbeweging en in andere katholieke werken. En ook hoe hij van 1938 tot 1945 de Latijns-

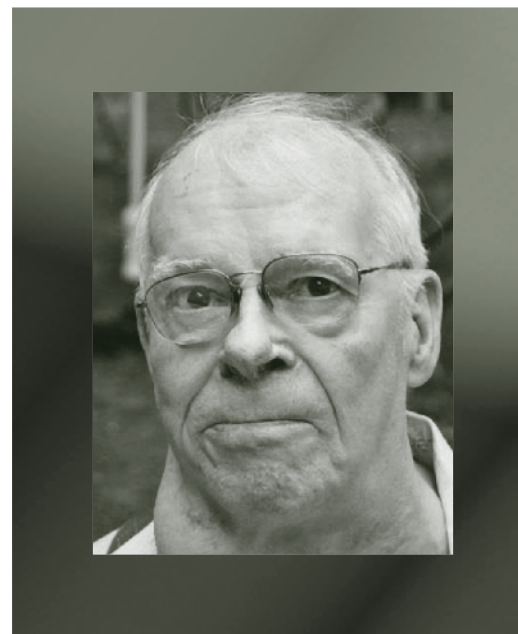
Griekse humaniora volgde aan het Sint-Jozefcollege van de jezuïeten in Aalst. Hij was kennelijk niet de meest gedweeë, maar wel een natuurlijk vrome leerling. Toen hij zich in 1945 aanmeldde in het noviciaat van Drongen was die stap verbazend voor anderen, maar vanzelfsprekend voor hemzelf. Immers, de verhalen die hij had gehoord over de missiewerking in Afrika en de miserie die hij had gezien rondom zich, voor en tijdens de oorlog hadden in hem een mededogen gewekt dat hem zijn hele leven zou bijblijven. Daarom wilde hij niet enkel jezuïet worden maar ook missionaris, liefst in Afrika.

Filosofie en theologie studeerde hij in Leuven, na de gebruikelijke kandidatuur klassieke filologie in Drongen. Van 1952 tot 1956 liep hij stage in Kitenda en Imbele met een opdracht respectievelijk in het lager onderwijs en in de normaalschool. Na zijn theologiestudies werd hij op 10 augustus 1959 priester gewijd in het nieuwe huis van Heverlee. Kort daarop begonnen zijn omzwervingen in wat vroeger Congo en later Zaïre heette. Hij had al vroeg bij zichzelf een avontuurlijk trekje bespeurd. Nu kon dat tot uitdrukking komen in het leven van een "broussard", een rondtrekkende pater, een "excurrans" in het jargon: van 1961 tot 1966 in Kambangu en van 1975 tot 1977 in Kingunda. Het is waar dat hij ook vele jaren lang overste-pastoor is geweest: in Panzi (1966-1973), in Dinga (1973-1975), in Kingunda (1977-1986). Maar de titel "pastoor" mag geen sterk

sedentair leven oproepen. Een pastoor leidde een haast even nomadisch bestaan als een broussard. Trouwens van de bewoners daar kreeg hij eens de bijnaam "het bosvarken". Daarmee drukten ze hun verwondering en hun bewondering uit omdat hij vaak alleen rond dwaalde in de bossen. Hij was niet bang om te verdwalen in het Afrikaanse duister. Zelf citeerde hij graag uit het evangelie van Johannes (Joh. 3, 8): "De wind waait waarheen hij wil... Zo is het met iedereen die in de geest geboren is..." Die beweeglijkheid kwam nog meer tot haar recht in zijn vermogen om mensen te ontmoeten, om zich in hun denkwijzen en gebruiken in te leven. Nog meer dan een geografisch had hij een groot cultureel en spiritueel oriëntatievermogen. Hij wist zich gedragen door Gods "mededogen" en was daardoor in staat andere mensen met mededogen te benaderen. Daarom was hij zo geliefd overal waar hij kwam.

In 1986 moest hij terugkeren naar België om zijn gezondheid te laten verzorgen. Tegen zijn hoop in is hij nooit teruggekeerd. Het herstel vergde meerdere ingrepen en veel tijd. Hij nam zijn intrek in het college van Aalst, waar alles begonnen was, waar hij de taak van aalmoezenier van de O- L- V- kliniek op zich kon nemen. Wellicht dankzij zijn lichamelijke beperkingen kon hij zich daar goed inleven in die van anderen. Omdat hij zo goed kon luisteren en vertellen was hij ook daar een geliefd man. In 2005 is hij een laatste maal verhuisd, dit maal naar het Dijlehof in Leuven. Als inwoner en

lotgenoot in dit verzorgingstehuis kon hij nog beter het leven delen van mensen die mededogen naar waarde konden schatten. Dat hij zich later in een rolstoel moest verplaatsen heeft hem niet tegengehouden. Op 19 september 2013 vierde hij in Heverlee, samen met anderen, zijn jubileum 50 jaar laatste geloften. Bij het vertrek werd hij onwel. Zijn hartprobleem werd hem te machtig. Zijn achterneef, een student geneeskunde, probeerde hem nog te reanimeren. Vergeefs. Rond 17 uur is hij overleden in het universitair ziekenhuis. Hij zou zeggen dat hij eindelijk thuis was gekomen. Maar velen zullen zich nu wat eenzamer voelen.

Pater PIET DE COCK (1930-2013)

Pater Piet De Cock werd geboren op 16 oktober 1930 in Moerzeke, Oost Vlaanderen, als derde van zes kinderen. De vader van Piet was arbeider voor zwaar werk, zijn moeder kantklosster. Hij kwam dus niet uit een sociaal bevoorrecht milieu en dat heeft hij nooit vergeten. Pas in 1957 is hij ingetreden in het noviciaat van Drongen. In de jaren die daaraan voorafgingen was hij bediende bij de administratie van de belastingen en werkte hij zijn humaniora af aan het college Don Bosco van Kortrijk: een voor die tijd ongewone voorgeschiedenis voor een novice. Het meest opmerkelijke

van de latere jezuïet was volgens vele getuigen dat hij toen een vurige kajotter was, bezield door de grote Cardijn. Geen wonder dus dat hij later zijn roeping zou toespitsen op die van priester in een arbeidersmilieu. Eerst moesten echter de studies afgewerkt worden. Dat ging op een drafje: twee jaren filosofie in Leuven en Heverlee van 1958 tot 1960, en vier jaren theologie in Heverlee van 1961 tot 1965, besloten met zijn priesterwijding in 1964 en met zijn derde proefjaar in 1965-1966. Ondertussen had hij al één jaar stage gelopen als medewerker van pater Bellens in de volkswijk die Antwerpenaren "den Dam" noemen. Daar is hij niet toevallig terecht gekomen. Die draad zou hij in 1966 meteen weer opnemen, maar dan in Zelzate, in de wijk die men Klein Rusland noemde, bij de nieuwe vestiging van Sidmar. In die niet bepaald riante buurt, in de Peniakofflaan 4, heeft hij gewoond van 1966 tot 2012.

Hij is een heel eigen maar toch niet zo verwonderlijke weg gegaan. Dat was in onze streken de tijd van de priester-arbeiders. Piet had de Sociëteit leren kennen door pater René De Wit, de rode jezuïet van de Blaisantvest in Gent. Hij was ook een grote vriend van Pater Bellens, de wijkwerker van "Den Dam". En al vroeger was hij bezield door de visie van Cardijn en was hij gegrepen door de noden van de kleine, gewone mens, van "de arbeiders". Hij had het talent en de voorbereiding om zich in dat milieu in te passen. Een echte priester-arbeider is hij niet geweest. Hij verkoos een priester

te zijn onder de arbeiders. In zijn wijkhuis in Zelzate had hij een kerkje gevestigd in een vroegere garage. Daar vierde hij de eucharistie voor wijkbewoners en vrienden. Daar bleven de aanwezigen na de viering napraten. Daar ontsponnen zich gedachtewisselingen en soms heftige discussies die echter nadien nooit een spoor van wrevel nalieten. Hij was een mens die kon luisteren en bemoedigen en vrede stichten.

Hij was een priester die de Bergrede heeft beleefd in een klein stukje van de wereld, in Klein Rusland. Maar daartoe heeft hij zich niet beperkt. Hij koesterde de banden met zijn familieleden die maar wat graag met hem op vakantie gingen, naar zee, naar Spanje. Hij was ook leraar godsdienst in het plaatselijke atheneum. En hij was vele jaren lang de aalmoezenier van een lokale groep scouts die gegroeid was uit een bende motorcrossers.

Piet is meer een mens geweest voor kleine dan voor grote gemeenschappen. Zijn sociale relaties waren intens maar reikten niet ver, niet veel verder dan zijn kringen in Zelzate en zijn familie. Daarvoor had hij gekozen: intens het leven delen van kleine mensen. Voor zijn confraters in de Vlaamse provincie was hij een eerder verre en te weinig gekende figuur. Zijn kleinschalige gemeenschapleven werd op latere leeftijd aangetast. De leeftijd en vooral zijn dofheid hebben zwaar op hem gewogen. Hij moest het lesgeven opgeven en hij kon niet meer mee in de groepsgesprekken. Hij moest er zich dikwijls toe beperken zwijgend toe te

kijken. Dat hij in 2008 noodgedwongen een tijd lang opgenomen werd in de toen nog vrij grote gemeenschap van Drongen vergde van hem een moeizame aanpassing. De goede zorgen van confraters en medisch personeel hebben hem echter tot rust gebracht.

In 2012 is hij overgebracht naar Heverlee waar hij zowat een jaar later overleden is. De uitvaart trok geen grote menigte aan, dat was ook niet te verwachten, maar werd wel voorbeeldig verzorgd door familieleden en vrienden, door mensen die hem veel verschuldigd waren.

Een vrije bijdrage vanwege alle familieleden en kennissen die deze uitgave ontvangen, is hartelijk welkom (richtprijs: 6,00 euro).
Over te schrijven op:
BE75 4352 0592 8151
(KREDBEBB)
van Lessiusvereniging,
Koninginnelaan 141,
B-1030 BRUSSEL
vermelding:
'In Memoriam SJ 2013
reeds ontvangen'.

Verantwoordelijke uitgever:
Jan STUYT SJ
Koninginnelaan 141
1030 BRUSSEL
jesuits.flanders@jesuits.net

Redactie van de bijdragen:
Guido DIERICKX SJ
Prinsstraat 17
2000 ANTWERPEN

Foto IHS - monogram
Rik DE GENDT SJ
Pastorie St Paulus
9300 AALST

Coördinatie
Walter FABRI SJ
Drongenplein 26
9031 DRONGEN

NOVEMBER 2013

